

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פרשת תצוה
תשע"ט

גליון 149
נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב ר' זאב ב"ר משה חיים הרה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה אברהם הרה"ק רבי גרשון מלאצק הרה"ק רבי יוסף יואל ב"ר יעקב אהרן הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין הרה"ק רבי יוסף ברוך ב"ר קלונימוס קלמן הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אולאי ב"ר יצחק זרחיה הרה"ק רבי אברהם ב"ר זאב נחום הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק הרה"ק רבי שלמה ב"ר חנוך העניך הרה"ק רבי אהרן הורוויץ ב"ר מאיר רבינו יהודה ב"ר שמואל חסדי הרה"ק רבי בצלאל מרגליות ב"ר מאיר הגאון רבי משה פינשטיין ב"ר דוד הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד הרה"ק רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"וַיֹּאמֶר ה' תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ פְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (כ"ז, כ')

מהי לפעמים יהודי צריך לקחת את עצמו בכוח מפני היצוה"ר אל הרב על מנת ללמוד תורה וזהו הלשון ויקחו וכן אליך דייקא כי משה הוא הרב הכולל של כל עם ישראל שהרי משה הוריד לנו את התורה מן השמים ועוד ידוע כי בכל רב אמיתי יש ניצוץ ממשוה רע"ה וכן צריך היהודי כאשר בא ללמוד תורה להיות מקודש ומטהר כמו איש המקדש אשה וזה לשון ויקחו המזכר גם על התורה כמו שכתוב כי לקח טוב נתתי לכם וכן על קידושי האישה והאשה שכן לומדים את כסף הקידושין קיחה קיחה משדה עפרון וע"י זה יוכה האדם למאור גם בעולם הזה וגם זכויותיו יעמדו לו לחי עולם הבא ככתוב להעלות נר תמיד נר ה' נשמת אדם. עוד יאמר כי תצוה עולה בגימטריא חמש מאות ואחד כמנין פעמים נר עם הכולל וזה בא לרמוז על חיבור של שתי נשמות של הרב אל התלמיד וגם חיבור הנשמות של האיש והאישה לפי שהם מתחברים כאשר הכולל הוא אלופו של עולם מחובר יחד איתם יחד

ידועות שאלות הפרשנים על אתר מדוע משתמש הכתוב דווקא במילה תצוה שהיא מלשון ציווי דהיינו חובה בשונה משאר מקומות שנאמר לשון דבר או אמור וכן מהו שנכתב ויקחו הרי היה לו לומר ויביאו וכן הלשון אליך מדוע צריך להביא דווקא אל משה ולא לכל שאר האנשים העוסקים במלאכת המשכן ונראה לע"ד בס"ד לתרץ את כל האמור כי ידועה הגמרא אם דומה עליך הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ושואל האדמו"ר מקלויזנבורג בעל השפע חיים ז"ע מהו הלשון יבקשו והוא מתרץ כי התלמיד צריך ללכת אל הרב ולבקש תורה ולא הרב צריך ללכת אל התלמיד עפ"י האמור מתורצים כל הקושיות הנ"ל ידוע כי שמן זית רומז על לימוד התורה וכן כתוב בגמרא (ברכות נו) הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור התורה אומר הקב"ה למשה צוה את בני ישראל על לימוד התורה בתור חובה ולא בתור אפשרות כי כולם חייבים בלימוד תורה כל אחד לפי דרגתו ורמתו אלא

"וַעֲשִׂיתָ בְּגָדֵי קָדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת" (כ"ח, ב')

בא לפני הלל גייריה א"ל כלום מעמידין מלך אלא מי שידוע טכסיסי מלכות לך למוד טכסיסי מלכות הלך וקרא בין שהגיע והזור הקרב יומת אמר ליה מקרא זה על מי נאמר א"ל אפי' על דוד מלך ישראל נשא אותו גר קל והומר בעצמו ומה ישראל שנקראו בניו למקום ומתוך אהבה שאהבם קרא להם בני בכורי ישראל כתיב עליהם והזור הקרב יומת גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה" ומתוך הפס' והזור הקרב יומת ניתן ללמוד לענ"ד שהכוונה למי שמתקרב אל הקב"ה עם מחשבות זרות היינו עם פניות אישיות כלומר שלא לשמה יומת היינו שצריך להמית את המחשבות האלו ולעבוד את ה' לשמה ואת זה הבין הגר לאחר שישב ולמד כי בתחילה חשב שזאת התכלית לבישת הבגדים לשם הכבוד והפניות האישיות אך לאחר מכן כשהגיע לפס' והזור הקרב יומת הבין שכל התכלית היא להגיע למדרגה של עבודת ה' לשמה היינו לשמו יתברך בלבד ללא פניות אישיות

נלע"ד כי פס' זה מורה על הדרך בעבודת ה' שכן ידוע שלא ניתן להגיע למדרגה של לשמה בלי לעבור קודם במדרגה של לא לשמה ולכן נאמר קודם לכבוד היינו לרמוז שאדם עושה את עבודת הקודש שלו לשם כבוד היינו שלא לשמה אך משם חייב הוא להמשיך הלאה שתהא עבודתו לשמה וזוהי התפארת הרומזת על הלשמה היינו שכל מה שעושה הוא לפאר את שמו של הקב"ה כמו שנאמר בדברי הימים א (כ"ט, י"א) "לָךְ ה' הַגְּדִלָה וְהַגְּבִירָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד" עפ"י הנ"ל נראה כי כך ניתן לבאר את הסיפור של הגר שבא להתגייר על מנת שאהיה כהן גדול ואח"כ כשהגיע לפסוק והזור הקרב יומת שינה מחשבתו כפי המובא במסכת שבת(ל"א, ע"א) "שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד אמר הללו למי אמרו לו לכהן גדול אמר אותו נכרי בעצמו אלך ואתגייר בשביל שישמוני כהן גדול בא לפני שמא אמר ליה גייריני על מנת שתשימני כהן גדול דחפו באמת הבנין שבידו

"וְלֹא יִזְחַל חֹשֶׁן מַעַל הָאֶפֶוד" (כ"ח, כ"ח)

כותב בעל הדגל מחנה אפרים נכדו של הבעש"ט ז"ע "והנה מפרשי התורה מונין אותו מכלל התרי"ג מצוות שחייב כל אחד מישראל לקיים תמיד, כי ידוע שהתורה היא נצחית ונוהג בכל אדם ובכל זמן ויש לפרש בזה לפי עניות דעתי מה שחנני ה' ברחמי וברוב חסדיו איך שמצוה הזאת היא נוהג בזמן הזה גם כן כי החושן היה על לבו ואפד הוא מספר פה, וזהו ולא יח החושן היינו הלב מעל האפד היינו מעל הפה שיהיה פיו ולבו שווים ולא יהיה חלוק לבו מפיו וקל להבין"

נראה כי חושן מלשון חושן היינו הלב מעל האפד היינו מעל הפה שיהיה פיו ולבו שווים ולא יהיה חלוק לבו מפיו וקל להבין"

"שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשׂם הַפָּהָן תַּחְתּוּי מִבְּגָדֵי אֶשֶׁר יָבֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשֵׁרֵת בְּקֹדֶשׁ" (כ"ח, ל')

ניתן לראות רמז שמי שנכנס להיות תחת הכהן היינו הצדיק הוא נקרא מבגדי ככתוב שכל מי שמלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו ובוזה מתיישב סוף הפס' אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקודש היינו שבא אל הצדיק שילמדו תורה

נראה כי חושן מלשון חושן היינו הלב מעל האפד היינו מעל הפה שיהיה פיו ולבו שווים ולא יהיה חלוק לבו מפיו וקל להבין"

"וַיַּעֲדֵתִי שֹׁמֵה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וַנִּקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי" (כ"ט, מ"ג)

רש"י - ונקדש. המשכן, בכבודי. שתשרה שכניתי בו. ומדרש אגדה אל תקרי בכבודי, אלא (במכבדי), במכבדים שלי, כאן רמז לו מיתת בני אהרן ביום הקמתו, וזהו שאמר משה (ויקרא י ג) הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש, והיכן דבר, ונקדש בכבודי רש"י מוכיח את מיתת בני אהרן שעליהם נאמר בקרובי אקדש וניתן לראות רמז לדבר שכן ציווי בניית מזבח הקטורת הוא סמוך לפס' זה וידוע שמיתתם היתה בהקרבת אש זרה על מזבח הקטורת

נראה כי חושן מלשון חושן היינו הלב מעל האפד היינו מעל הפה שיהיה פיו ולבו שווים ולא יהיה חלוק לבו מפיו וקל להבין"

משנת הצדיק - הרה"ק רבי יוסף רוזין הרגאצ'ובר צוק"ל זי"ע - י"א אדר

הרב רוזין נולד בעיר רוגאצ'וב בבלארוס ומכאן כינויו. אביו הרב פישל רוזין היה חסיד חב"ד. הרגאצ'ובר למד בצעירותו אצל רבי יוסף דב הלוי סולובייצ'יק מברסק יחד עם בנו רבי חיים סולובייצ'יק. לאחר חתונתו בגיל שמונה עשרה המשיך לעסוק בתורה. ובשנת תרמ"ט מונה על ידי רבי שלמה זלמן שניאורסון, האדמו"ר מקאפוסט לרב עדת חסידי חב"ד בדווינסק כשרב הליטאים שם היה רבי מאיר שמחה הכהן בעל האור שמח. במלחמת העולם הראשונה עבר לסנט פטרבורג, ולאחריה שב לדווינסק.

אחד יחיד ומיוחד ~ אין עוד מלבדו

הרוגצ'ובר לא הסתפר ונאמר לך מספר טעמים א.משום ביטול תורה בזמן התספורת. ב.לפי החסידות שערות הם מותרי הדינים והרוגצ'ובר היה בדרגה כוז שמוטרי דינים שלו היו במעלה שלא צריכים תיקון בתספורת. הרגאצ'ובר היה עונה על תשובות שנשלחו אליו מכל קצוות תבל אך כדי לחסוך בזמן וכסף ביקש משולחי השאלות כי יצרפו לשאלה מעטפה עם בול כדי שמיד יוכל לענות את התשובה ולשולחה מיידית לשולח.

הגאון רבי יוסף רוזין זצ"ל, הידוע בכינויו "הרוגצ'ובר" ("צפנת פענח" סנהדרין צא), מסביר בדרך הפלפול את ההבדל בין הנכרים ליהודים, ולשם כך הוא מקדים את ההלכה הבאה, כאשר אדם מבקש לרכוש חפץ, עליו לעשות בו מעשה קניין. כגון, המעוניין לקנות קרקע יכול לרכוש בהכסף, בשטר, ואו בקניין חזקה, היינו, שיעשה בשדה פעולה שיש בה משום הוראת בעלות. פעולה זו צריכה להיות חשובה וממשית, למשל, גידור השדה, ועילת שריעה וכדומה, אך הליכה על גבולותיה אינה מהווה מעשה חשוב דיו כדי שייחשב כמעשה קניין (ב"ב קא). לעומת זאת, שני שותפים המבקשים לחלוק קרקע השייכת להם מימים ימימה, די בכך שכל אחד מהם ילך על גבולות חלקו כדי לברר את חלקתו בשותפות המתפרקת. זאת, מאחר שממילא הקרקע שלו היתה, וכל שנתר הוא להגדיר את שטחי בעלותו של כל אחד מהם. כך גם העולם הבא. עולם הבא צפון לישראל, והוא שייך להם כעין שותפות. לפיכך, יהודי שעשה מעשה טוב כל שהוא, זכה על ידי כך לברר את חלקו בעולם הבא. אין לו צורך במעשה קניין, שהרי הוא שותף בו בעולם הבא זה עידן ועידנים. אולם, הנכרי צריך לעשות "מעשה קניין" כדי לזכות לחלק לעולם הבא.

סיפר הרב ברוכהו פעם הגיע הגאון הרגאצ'ובר לריגא, "הייתי ילד בן שבע או שש. כילד, אני זוכר את כל המתפללים מצוטטפים סביבי לאחר התפילה ואת גדולי התלמידי חכמים בעיר מעמיסים עליו שאלות הלכתיות, בגמרא, רמב"ם, ירושלמי, בבלי וכו'. הגאון משיב לכל אחד. מתפתחים פלפולים, מראי מקומות נורקים באוויר. ובית המדרש היה כולו כמרחק רציתי גם אני לנסות את כוחי. כילד הרגשתי דחף עצום להשתלב בכל המעמד הזה, והודחתי מתחת רגלי האנשים שהצטופפו סביבי הגאון, עד שהגעתי למקומו. רק יצאתי מתחת רגלי אחד האנשים, ומרצפה התרוממתי, ומיד הנה אני עומד מול דמותו של הגאון מרוגצ'ובר. "מה אתה רוצה ילד?", הוא שאל אותי בחדות, ואני עניתי לו "יש לי שאלה בתוספת בבא מציעא". "מה השאלה?", הגאון שאל אותי, ואני הצבעתי לו על המקום המוקשה בעיני. הגאון החל להסביר לי את התוספת ("כמובן שלא הבנתי מאומה מדבריי"). ומיד התפתח לו בבית הכנסת פלפול תורני מעמיק על דברי התוספת.

פשוט הפשוט הוא "הקדה את שניו" תו לו תשובה מוחצת ותעמיד אותו במקומו בכדי שלא יוכל יותר לפתוח את הפה ולהשטיף על ה' ועל כל דבר שבקדושה. אל העילוי הרגאצ'ובר הגיע יום אחד איש רשע בעל גאווה ורע מעללים שניסה לשאול שאלות והקירות טיפשויות את הגאון ובדרך זו ללגלג על דרכו של הרב. אמר לו הרגאצ'ובר גם אני רוצה לחקור כשעושים קניין משיכה בבחמה ונתנים מכה לבחמה כדי שתרזן מדוע היא רצה האם בגלל שהיא מפחדת לקבל עוד מכה או בגלל שששחיה מתרחקת אינה רואה את המקל ממרחק. הביט עליו אותו רשע בתמיחה ואמר סליחה כבוד הרב אבל שאלה זו צריך להפנות לעגלון האם אני עגלון תמה האיש. ענה לו הרגאצ'ובר וכי שאלתי אותך בתור עגלון שאלתי אותך בתור בהמה.

עוד מספרים כי פעם אחת נשא ונתן הרגאצ'ובר עם למדן תלמיד חכם אחד בדברי תורה. תוך כדי לימודם באה אישה קשת יום וביקשה מהרגאצ'ובר שיתן לה ברכה נענה לה הרב בפסקות האופינית לו אינני רבי אני לא מברך אנשים והמשיך בשיחתו עם הלמדן כאילו דבר לא קרה תוך שהיא עדיין עומדת במקום ומייחלת לברכה לאותו תלמיד חכם הציק קצת הדבר ולכן פנה אל הרב ואמר הלא אמרו חז"ל אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך ואם בהדיוט כך כ"ש ברכתו של הגאון השיב לו הרגאצ'ובר נו עד שאומר לי לברך ע"י קל וחומר יברך הוא בלא קל וחומר.

עוד מספרים כי פעם פרצה בוישק מחלוקת - הקצב של העיירה האשים את השוחט כי הוא מאכיל את בני העיירה נבלות וטריפות עקב אי הקפדתו בנושאי כשרות מוסימים. העיירה נחלקה בין תומכי השוחט לבין מתנגדיו ולא הצליחו להגיע לעמק השווה. באין פתרון ליישב המחלוקת הוטל על ר' משה 'בעל עגלה', שעבד עבורו היה מוזמן לדווינסק לעתים קרובות, לנסוע ולשטוח את צדדי הבעיה בפני הגאון הרגאצ'ובי שהכרעו תהיה מקובלת על כולם. ר' משה עשה את דרכו לעבר דווינסק וכאשר הגיע אל פתח ביתו של הגאון עשה עצמו כאחד השואלים שאלה בנושא איסור והיתר שהייתה בידו. הגאון שמע והשיב לו את הדין, ולאחר שפסק לו את ההלכה פתח ר' משה את פיו והחל מספר לגאון על המתחולל בעיירה וישק. העיירה חצויה אמר העגלון לגאון השוחט טוען כי נקי כפים הוא וכי מלאכתו לשם שמים ושחיטתו כשרה. הקצב מאידך טוען כי השוחט מאכיל את העיר נבילות וטריפות, ובני המקום אינם יודעים כיצד לנהוג? סיכם משה את הסוגיה. הגאון הביט על משה העגלון והשיב לו מיד: נאמר בתורה 'וספרה לה שבעת ימים'. התורה האמינה לדברי האשה כי טהורה היא לאחר שעשתה את כל המתבקש ממנה בדיני טהרה. אם האמינה התורה לכל אשה מבלי לבדוק אם דוברת היא אמת או לא, כל שכן שנאמין לשוחט שקיבל סמיכה מרבנים חשובים". סיים הגאון את הפסק שלו.

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

אור הגנוז - הרה"ק רבי אהרן ב"ר צבי הירש הכהן מאפטא זמוק"ל זי"ע

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זֵית זָךְ פְּתִית לַמָּאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (כ"ז, ב')

ו"ש ואתה תצוה פי' שיהיה צוות להקב"ה ולמשה את בני ישראל וזהו הוי"ו ואתה כעניין וד' הוא ובית דינו כן הפי' כאן ואתה, אתה וד' שעמך יהיה להם צוות ויחוד את בני ישראל הן עתה. כי מרע"ה היה אמצעי בין ישראל לאביהם שבשמים כמ"ש היה אתה לעם מול האלוקים. פי' מלה"ד שכל דבר צריך אמצעי דהיינו כמו אש גדולה שמניחין בתנור בית החורף ועי"ז יש חמימות בבית ואין מניחין האש באמצע הבית כדי שיהיה חם ממנו. נמצא התנור הוא אמצעי שעל ידו יש יכולת ליהנות מחמימות האש. וכן אור וחום השמש שיש על נרתי' בו' וכל זה ע"י ויקחו אליך שמן זית וכן שרומים ג"כ לוך אותיות של תורה בו'. וע"י שיהיה ופי' שילמדו תורתם בקדושה בלי שום מ"ז כ"א וך בלי שמרים עי"ז ואתה תצוה את בני ישראל וע"כ נמשלה התורה לשמן דכמו ששמן גורם לאור הנר כן התורה גורמת לנר מצווה ותורה אור. אבל לדבר זה צ"ל כתיב פי' שיכתוש ויכתת את החומר כדי שיבטל ממנו כל מידות רעות ועי"ז יזכה למאור של תורה וישרה עמו אור השכינה. ויזכה להעלות נר תמיד שיגרום ע"י תורתו ומצוותיו אור גדול וקדוש בכל העולמות. ועי' בפנים עוד דרשים נפלאים

יש מצווה בתורה שהוא הדיקות כמ"ש ולרבה בו ובו תדבקן ואתם הדבקים ומצוה זו היא שורש לכל התורה כולה דהנה יש בזה ב' אופנים אופן אחד שצריך הוא עצמו להתחזק במאוד מאוד כדי שיבוא לידי דביקות הש"י והנה איש כזה נקרא גיבור הכובש את יצרו דצריך תמיד מלחמה עם היצור"ר כדי שיבוא לידי דביקות אבל יש חלק שני דהיינו שכבר שיבר כל המידות הרעות וכל מעשיו הם לשם שמים ויש לו כמעט התפשטות הגשמיות דהיינו שממילא כבר נמאסים בעיניו ובלבו כל תאוות עוה"ז ומכ"ש כל המידות הרעות והוא מופשט מכולם מחמת גודל תשוקתו להבורא ית' ואיש כזה נקרא חסיד המתחסד עם קונו ואיש כזה אין צריך להכריח עצמו כל כך שיבוא לידי דביקות כי ממילא השכינה שורה מאצלו מחמת גודל קדושתו ובספ"ה ובשם הו"ק כי כל נפש מישראל יש בה בחינת משרע"ה כי הוא מן ד' רועים הממשיכים חיות לכללות נשמות ישראל ומשרע"ה הוא כללות כולם ונקרא רעיא מהימנא דהיינו שממשיך בחינת הרעת לכללות ישראל לידע את ה' כל אחד כפי השגת נשמתו ושרשו למעלה ויניקתם משורש משרע"ה המורששת בדעת עליון שבי"ס דאצילות. המיוחדות במאצילן שהוא ודעתו אחד בו'

סגולה לפרנסה - שמירת הלשון ודיבור דיבורים של קדושה

"וְעָשׂוּ אֶת הָאָפֶד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֹׁר מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב" (כ"ח, ו')

יכול להיטיב את מצבו וכמו שהסברנו אין הדבר כן אלא מה צריך האדם לעשות, לערוך חשבון נפש מדוע הגיע לו הרעה בחינת אם באים על האדם ייסורים יפשפש במעשיו יחזור בתשובה על הדרוש תיקון וישתמש בכוח הדיבור לתפילה ולימוד ועי"י כך יזכה להרבה ברכה והצלחה וכן כותב רבינו נחמן מברסלב ז"ע בליקוטי עצות ערך דיבור "הדבור הוא כלי השפע שבהם מקבלין השפע ולפי הדבור כן השפע, אם הדבור הוא בשלמות ובמלאכה אזי יכולין לקבל בהם רב שפע וכו' בשביל זה צריכין להתפלל בדבורים דייקא" (ל"ד, ג). עכ"ל"ק עפי' הנ"ל ניתן לקשור הכל יחדיו שכן ידוע כי ברית הלשון וברית המעור קשורים אחד בשני עוד ידוע כי שומר הברית פרנסתו מצויה לו ברווח ולכן האדם שאינו מדבר לשון הרע שבכך הוא מראה כי יש לו אמונה בבורא יתברך יהיה לו שפע רב ויתקיים בו הפסוק בישעיהו (ל"ג, ט"ו-י"ז) "הלך צדקות ודבר מישרים מאס בבצע מעשקות נער כפיו מתמך בשחד אטם אזנו משמע דמים ועצם עיניו מראות ברע הוא מרומים ישכן מצדות סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים מלך ביפיו תחזינה עיניך תראינה ארץ מרחקים"

אפ"ד עולה בגימטריא כמניין מיל"ה היינו מה שמוציא האדם בדיבורו וכן מילה רימוז על היסוד. הגמרא בזבחים (פ"ח, ע"ב) כותבת "אפוד מכפר על עבודת כוכבים שנאמר אין אפוד ותרפים" ונשאלת השאלה מה הקשר בין דיבור יסוד ועבודת כוכבים שהיא ע"ז אלא ניתן לתרץ בס"ד כי ידוע שהמדבר לשון הרע אינו לו אמונה בקב"ה אלא הוא מאמין בעצמו שזוהי בחינת ע"ז כיוון שאם היה מאמין שכל הקורה אותו הוא מה' יתברך אז לשם מה לו לדבר על מישוהו אחר אלא הוא חושב שע"י מעשה הדיבור שלו על מישוהו אחר הוא ישנה את המצב לטובה ואין הדבר כן לפי שהכל מתוכנן ומחושבן מאת הבורא יתברך שמו ורק ע"י דיבור לשון הרע יש מצב שדווקא יורע מצבו כדין כל אדם שעובר על חוקי התורה עפי' הנ"ל ניתן לפרש את סוף הפסוק ששם נכתב על מעשה האפד מעשה חשב שכן ידוע כי הקב"ה לא מצרף מחשבה רעה למעשה רק במקרה אחד והוא ע"ז שגם על מחשבת ע"ז האדם נענש ולכן במעשה האפד שהוא כנגד ע"ז נאמר מעשה חשב כי הקב"ה מצרף בע"ז מחשבה למעשה ועוד נוסף לבאר עפי' ההקדמה מדוע נאמר על האפד מעשה חושב שכן האדם חושב במחשבתו שע"י מעשה דיבור לשון הרע הוא